

A Szeberényi Lajos Városi Könyvtár gyűjtőköri szabályzata

A könyvtár típusa, nagysága, feladatköre, munkaszervezete

A maglódi Városi Könyvtár Maglód Város nyilvános közkönyvtára, melyet a település önkormányzati cégén, a MagHáz Centrum Nonprofit Kft.-n keresztül működtet. A város központjában, a Maglódi Művelődés Házában (MagHáz) található. A város és vonzaskörzetének könyvtári ellátásáért felelős. Feladatait felnőtt- és gyermekrészleg, valamint helytörténeti gyűjtemény működtetésével látja el.

A könyvtár környezete

Maglód a főváros keleti kapujában elhelyezkedő agglomerációs település 12 ezer lakossal. A könyvtár a város kulturális intézményébe a MagHázba integrálva működik. Oktatási környezet: a Maglódi Vermesy Péter Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola létszáma mintegy 1000 fő, az alsó tagozat saját iskolai könyvtárral rendelkezik. A könyvtár a település óvodaival is szoros kapcsolatot ápol. A város egyéb intézményei nem működtetnek saját, illetve szakkönyvtárat.

A könyvtár állománya, feladata, működése

A könyvtárban több mint 26 ezer kötet könyv, folyóirattár (évente rendelt kb. 50 címmel), kisebb hangoskönyv-, illetve video-, DVD-állomány és diafilmtár található.

Az intézmény nyilvános közkönyvtárként általános gyűjtőkörű könyvtár, települési ellátási feladattal: gyűjteményével, illetve a magyar könyvtári rendszer szolgáltatásainak közvetítésével a város és környéke lakosságának könyvtári ellátását biztosítja.

Kiemelt feladatként gyűjti, őrzi, feldolgozza és rendelkezésre bocsátja a városra vonatkozó szakirodalmat.

A könyvtár gyűjtőköre

A gyűjtőkörbe csak könyvtári használatra alkalmas formában megjelent dokumentumok tartoznak. Egyéni használatra kiadott művek (munkafüzetek, „babakönyvek” stb.) nem tartoznak a könyvtár gyűjtőkörébe. Egy adott mű többféle hordozón is beszerezhető. Ha a gyűjtőkörbe tartozó dokumentumhoz melléklet is tartozik, azt is beszerezzük.

1. Formai szempontok (dokumentumtípusok)

1.1. Papíralapú dokumentumok: könyv, időszaki kiadvány, térkép, szabvány, leporello, aprónyomtatvány, kézirat, szakdolgozat, fénykép, fénymásolat

1.2. Nem papíralapú dokumentumok: mikrofilm, diafilm, diakép, magnókazetta, magnószalag, videoszalag, CD, DVD

1.3. On-line elérhetőségű dokumentumok (előfizetett)

2. Nyelv

válogatva: magyar nyelven megjelenő dokumentumok

erősen válogatva: angol, német, szlovák

nagyon erősen válogatva: francia, spanyol, olasz

3. Megjelenési idő

válogatva: napjaink + előző húsz év

erősen válogatva: 1945 után megjelent irodalom az előzőhöz igazodva

nagyon erősen válogatva: 1945 előtt megjelent művek (eredeti vagy hasonmás kiadás)

4. Tartalmi szempontok

4.1. Szépirodalom

A szépirodalmi művek a tartalmas kikapcsolódás, élményszerzés, szórakozás mellett az általános, középiskolai és felsőoktatási tanulást, ismeretszerzést is szolgálják. A gyűjtőkörbe a magyar és a világirodalom klasszikusai, mérvadó mai alkotók művei, új stílusokat, formákat képviselő alkotások, bestsellerek, lektűrök, népköltészeti alkotások tartoznak.

Antológiák, évkönyvek, gyűjteményes munkák:

az egyes nemzetekhez, népcsoportokhoz (különös tekintettel a szlovák irodalomra), nyelvterületekhez, stílusokhoz, alkotói csoportokhoz, irodalomtörténeti korszakokhoz, ünnepekhez, témákhoz, egy-egy időszakhoz kötődő művek

Kritikai kiadások: csak a magyar irodalom klasszikusainak alkotásaiból

Életmű sorozatok: csak azokat a műveket, amelyek a gyűjtőkör részei, figyelembe véve az adott mű már meglévő példányszámait

Kötelező olvasmányok: a helyi általános iskola által kijelölt művek

Kizárva: nyelvileg igénytelen, pornográf, durván brutális, szadista, erősen „kísérleti” jellegű, szélsőséges nézeteket tükröző mű

4.2. Ismeretterjesztő és szakirodalom

Az ismeretterjesztő és szakirodalom célja a tájékozódás, az „élethosszig tartó tanulás”, a korszerű ismeretek, információk megszerzésének segítése, a szabadidő eltöltéséhez, kikapcsolódáshoz kapcsolódó irodalom (utazás, hobbi stb.) biztosítása. A tanulást segítő irodalom a középiskolás és a felsőfokú képzésben résztvevők igényeit szolgálja, illetve ezekhez a tudásszintekhez igazodik.

Kizárva: erősen hipotetikus művek, erősen szélsőséges nézeteket tükröző mű

4.3. Sajtótermékek

Napilapok, hetilapok, folyóiratok, különszámok: a magyarországi, magyar nyelvű kínálatból a korszerű ismeretszerzést biztosító, a kikapcsolódáshoz, hobbihoz, az általános, a közép- és a felsőoktatáshoz, a város és a vonzáskörzet életéhez köthető sajtótermékek.

Kizárva: nyelvtanilag igénytelen, erősen szélsőséges nézetek tükröző propagandisztikus kiadvány

4.4. Mozgóképek, filmek

A gyűjtőkörbe tartozó filmek magyar szinkronnal ellátott (ennek hiányában magyar felirattal rendelkező) verzióit gyűjtjük.

játékfilmek: az európai és a magyar filmvilág klasszikus és mai mérvadó alkotóinak legfontosabb munkái, irodalmi filmadaptációk minden korosztály számára

animációs filmek: csak az értékes magyar, illetve klasszikus külföldi alkotások

dokumentumfilmek: csak az értékes magyar alkotások

Európán kívüli kontinensek filmtermése: a kiemelten értékes alkotások, művészfilmek

színházi előadások: csak magyar színházak mérvadó előadásai

Kizárva: igénytelen, kommersz, durván pornográf, ideológiailag problémás alkotások.

4.5. Kartográfiai kiadványok

Közigazgatási és domborzati térkép, atlasz: világtasz, Magyarország, Pest megye, Budapest, és a régióhoz, a járáshoz tartozó települések öt évnél nem régebbi kiadásban

Történelmi atlasz, térkép: világtörténelem és Magyarország története

Turistatérkép: a régió turistatérképei mellett csak a legnépszerűbb úti célok térképei erősen válogatva

4.6. Szoftver, adatbázis, prezentáció

A könyvtári munkafolyamatok, az olvasók által használt számítógépes szolgáltatások üzemeltetéséhez szükséges dokumentumok.

A könyvtár által digitalizált tartalmak. (pl. újságok, könyvtárhasználati prezentáció stb.)

4.7. Utolsó példány

Egy adott mű egy példányát az ismeretterjesztő irodalomból vagy a szépirodalomból. Ha egy műnek több kiadása van, akkor csak a legfrissebb kiadás utolsó példányát őrizzük meg.

Kizárva: avult tartalom, efemer szépirodalom

5. Példányszámok

A példányszámok kialakítása aktuálisan a már meglévő állomány, egy-egy mű kiadásai és a várható kereslet függvényében történik.

Összkönyvtári szinten az alábbi keretszámok a mérvadóak egy kiadásból:

Szépirodalom 1–2, kötelező irodalom 1–5, ismeretterjesztő és szakirodalom 1, helytörténeti irodalom 1–3, időszaki kiadványok 1, nem nyomtatott, nem papír alapú kiadványok 1.

6. Megőrzési kötelezettség

Végleg: helytörténeti állomány, utolsó példányok

7. Tájékoztatás és beszerzés forrásai

A beszerzés történhet vásárlással, ajándékozással.

Dokumentumrendeléskor a könyvtár elsődleges tájékoztató forrása a könyvtárak állománygyarapítását segítő kiadványok és egyéb terjesztői-kiadói reklámok.

8. Állományapaszítás

Kényszerű kiiktatás: dokumentum megrongálódása, elvesztése, hiány miatt

Tervszerű állományapaszítás: tartalmi elavulás miatt, ugyanazon mű újabb, korszerűbb kiadása jelenik meg, használati igény teljes hiánya miatt, duplumok nagy száma miatt, gyűjtőkori módosulás miatt.

Könyvtári egységek – kölcsönözhető állomány

1. Felnőttkönyvtár

szépirodalom

válogatva: a magyar nyelven megjelenő művek

erősen válogatva: eredeti nyelven angolul, németül megjelenő művek

ismeretterjesztő és szakirodalom

válogatva: tudománytörténet, könyvtártudomány, médiaismeret, -történet, filozófia, pszichológia, vallástudomány, -történet, szociológia, szociográfia, belpolitika, külpolitika, pedagógia, nevelés, közművelődés néprajz, folklór, számítástechnika, természettudományok, mentálhigiéne, egészséges életmód, gyógyítás, művészettörténet, irodalomelmélet, magyar irodalomtörténet, útikönyvek, honismeret, életrajz, magyar történelem

erősen válogatva: ezoterika, közgazdaság, jog, műszaki tudományok, háztartás, mezőgazdaság, szervezés, marketing, nyelvtudomány, szótárak, egyes nemzetek irodalmának története, egyes országok történelme

fokozottan erősen válogatva: nyelvkönyvek, térképek

időszaki kiadványok: válogatva

mozgóképek, filmek: válogatva

kizárva: aprónyomtatvány, fénykép, fénymásolat, kézirat, szabvány, szakdolgozat

2. Gyermekkönyvtár

szépirodalom

válogatva: az óvodás és az általános iskolai korosztály számára befogadható magyar nyelven megjelenő alkotások

erősen válogatva: az egyes népek, nemzetek magyar nyelven megjelent népköltészeti alkotásai, nem magyar nyelvű művek

ismeretterjesztő irodalom

válogatva: az óvodai és általános iskolai korosztály információszerzéséhez, tanulásához, tudásszintjükhöz igazodó, középiskolai felkészüléséhez kapcsolódó magyar nyelvű irodalom

időszaki kiadványok

erősen válogatva: a magyar nyelven megjelenő, az óvodás és általános iskolás korosztály számára befogadható kiadványokból

kizárva: aprónyomtatvány, fénykép, fénymásolat, képregény, manga, kézirat, szabvány, szakdolgozat, térkép, nem nyomtatott, nem papíralapú dokumentumok

Nem kölcsönözhető állományrészek

1. Olvasótermi állományok

Az olvasótermek állománya az általános, közérdekű és az egyes tudomány- és ismeretágakhoz kapcsolódó alapinformációkhoz való hozzáférést biztosítja.

1.1 Felnőttkönyvtár

válogatva: általános, életrajzi és szaklexikonok, enciklopédiák, tudományterületek bibliográfiái, összefoglaló művei, monográfiák, adattárak, határozók, atlaszok, képzőművészeti albumok, világnyelvek és a latin nyelv nagyszótárai, a magyar nyelv értelmező, etimológia, helyesírási szótárai

1.2. Gyermekkönyvtár

erősen válogatva: az általános iskolai korosztály számára szükséges és befogadható információkat tartalmazó magyar nyelvű általános, életrajzi és szaklexikonok, enciklopédiák, atlaszok

2. Helyismereti különgyűjtemény

Az adott településen működő közkönyvtár felelős a településre vonatkozó információk összegyűjtéséért, feltárásáért, megőrzéséért és szolgáltatásáért. A helyismereti gyűjtőmunka a város és vonzaskörzetéhez tartozó települések valamint Pest megye életéhez, történetéhez köthető, a nyilvánosság számára megjelentetett információk, illetve dokumentumok gyűjtésére és a helyi alkotók műveire terjed ki. Egyes esetekben nem publikus anyagok is a helytörténeti gyűjtemény részeit alkotják. Ha a dokumentumnak csak egy része tartozik a gyűjtőkörbe, akkor az adott fejezet, tanulmány, rész stb. kerül másolatban a különgyűjteménybe.

A vonzaskörzethez tartozó települések: Ecsér, Mende

Helyi alkotó, előadók: alkotómunkásságának jelentős részét az adott településen fejtette ki

2.1. Szépirodalom

teljességre törekedve: megyei és a helyi antológiák

helyi szerzők alkotásai amelyeket az adott településen alkotott, függetlenül a tartalomtól

nem helyi szerzők, tartalmában a településekhez köthető alkotásai

2.2. Ismeretterjesztő és szakirodalom

teljességre törekedve: monográfiák, bibliográfiák, konferenciaanyagok, adattárak, tanulmányok, újságcikkek, amelyek a városhoz és a vonzáskörzet településeihez köthetők

válogatva: Pest megyével kapcsolatos dokumentumok

2.3. Időszaki kiadványok

teljességre törekedve: a városban megjelenő (nem intézményi) újságok, kivétel a hirdetési újságok

2.4. Kartográfiai kiadványok

Maglód és a vonzáskörzethez tartozó települések közigazgatási, domborzati térképei, atlaszai függetlenül a kiadási évtől

Csak Maglódra vonatkozóan:

3.5. Önkormányzati értesítők, jegyzőkönyvek

teljességgel: képviselő-testületi ülések jegyzőkönyvei, kisebbségi önkormányzati jegyzőkönyvek

a város kulturális életével foglalkozó beszámolók, tervek

2.6. Kéziratok, szakdolgozatok

teljességre törekedve:

a teljes egészében a maglódi helytörténettel kapcsolatos szakdolgozatok

a maglódi könyvtár éves beszámolóit, munkatervei

helyi szerzők, a város életében meghatározó szerepet játszó személyek visszaemlékezései

2.7. Állóképek, fényképek, diák

válogatva: városképek, közintézmények, közterületek, képzőművészeti alkotások, a könyvtár életével kapcsolatos képek

Maglód, 2017. január 1.

dr. Varga Zoltán
könyvtárvezető